

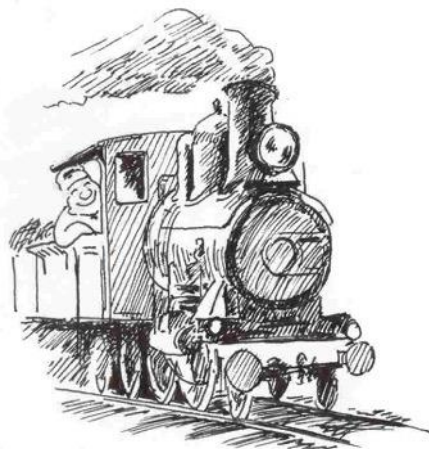
KrøderbaneNytt

Nr. 3/2023 – oktober 2023

Utgitt av Norsk Jernbaneklubb, driftsavdeling
Krøderbanen. Vestsidenveien 4, 3535 Krøderen
Org. nr. 996 366 243

www.kroderbanen.no

Ansvarlig redaktør: Henrik B. Backer
Dagfinn Lunner, redaktør
e-post: dagfinn.lunner@gmail.com
Tlf.: 99 52 74 50

Museumsjernbanene blir tilgodesett i statsbudsjettet for 2024

Direktør Tom Oddby i Buskerudmuseet var tidlig ute med å fortelle at museumsjernbanene i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 får en bevilgning på 39,4 mill. kr. Dette er en økning på 14,4 mill. kr. fra 2023. Regjeringen foreslår å styrke tilskuddsordningen slik at det kan tas bedre vare på historisk togmateriell. Forslaget følger opp Jernbanedirektoratets «Plan for historisk togmateriell, delrapport 2». Dette er en gledens nyhet for hele museumsbanesektoren og for Krøderbanen, sier Tom Oddby. Flere års innsats for å påpeke museumsbanenes utfordringer i forhold til restaurering og bevaring av jernbanemateriell har gitt gjennomslag. Dette er en god start på et nasjonalt løft for de norske museumsjernbanene.

Midlene fordeles fra Jernbanedirektoratet via Norsk Jernbanemuseum til museumsbanene og NJK.

Norsk Jernbanemuseum vil denne høsten gå gjennom hele tilskuddsordningen på nytt hva gjelder både faste tilskudd og prosjektmidler. Foruten Krøderbanen vil disse museumsbanene nyte godt av det økte tilskuddet: Urskog-Hølandsbanen, Thamshavnbanen, Rjukanbanen, Gamle Vossebanen og Setesdalsbanen.

Nytt fra Buskerudmuseet Krøderbanen

Av seksjonsleder Stein Rudi Austheim

Sommeren i år har vært litt spesiell, det kan vel vi alle være enige om. Vi startet med veldig varme dager og tørke til uværet «Hans» og påfølgende flom og kraftig regnvær. Dette satte selvsagt utfordringer for vår drift i sommer, men som alltid med mange gode krefter involvert så greide vi drifte kjøredagene våre. Siste kjøresøndag måtte vi kaste inn håndkleet for kjøringen, men vi greide allikevel å holde åpent for noen aktiviteter.

Jeg vil også rette en stor takk til våre medarbeidere i Buskerudmuseet som jobbet dag og natt for å få unna vannet når det sto på som verst og som i etterkant har jobbet mye med å få sporet opp å gå. Vi har enda noen punkter som trenger større utbedringer, men alt i alt så kom vi noenlunde greit i fra det. Jeg vil også takke våre innleide entreprenører som gjorde en fantastisk jobb og som enda holder på.

Jeg har jobbet flere søndager som vaktmann på Vikersund stasjon i sommer og finner dette veldig givende, sammen med Anders og flere så ønsker vi alle våre reisende velkommen, og det er alltid hyggelig å se alle som gleder seg og til å reise med oss. For noen av oss så er dette sikkert dagligdags, men for mange av våre

gjester er dette veldig spesielt og jeg ser fasinasjonen på flere når damploket kommer inn på stasjonen. Det er dette jeg synes er gøy og vi må alltid huske på at det vi driver med er viktig for veldig mange og viktig for vår felles historie.

I sommer så har vi hatt mange flotte arrangement, et jeg har lyst til å dra frem er markedsdagen som vi hadde på slutten. I år så var det mange som hadde meldt seg på for å være med på vår markedsdag. Været hold seg akkurat og det var mange fornøyde reisende som kunne se og oppleve lokale leverandører og håndarbeider.

Jeg er veldig stolt over det vi alle får til her på banen og vi har mange spennende prosjekt som ligger og venter. Takk til alle som har jobbet i sommer og jeg ser frem til neste sommer allerede.

Kommunevalget i Krødsherad og Modum

KrøderbaneNytt kommer tilbake med resultatet fra kommunevalget, om hvem som er valgt til ordfører m.v.

Modum kommune skal lage en frivillighetsstrategi, men frivillighet i kulturminnearbeidet er ikke med

I denne anledning oppstarten arrangerte Frivilligsentralen Kick off i Modum kulturhus 9. oktober, med foredrag av «uteligger» Petter Nyquist. Hans hovedbudskap var frivillighet og gleden ved å glede andre.

I løpet av høsten vil det bli arrangert dialogmøter med lag og foreninger under følgende tema, ikke prioritert rekkefølge:

- Barn og ungdom
- Seniorer og eldre
- Grendehus og samlingslokaler
- Folkehelse
- Idrett og friluftsliv
- Inkludering og mangfold
- Kirken og humanitære organisasjoner
- Kommunale tjenester

Uttalelse skal sendes:

Er det noen steder det ytes mye frivillighet så er det jo nettopp i kulturminnearbeidet påpeker driftsbestyrer Henrik B. Backer.

Driftsutvalget vil sende inn til Modum kommune en uttalelse om at frivillighet innenfor kulturminnevernet blir ført opp som et eget kulepunkt.

Hartvig (5) ville besøke tippoldefars arbeidsplass

Hartvig (5) sammen med sin farfar Trond Hellum hvis farfar igjen var stasjonsmester Ellingsen på Krøderen i 1952

Etterkommere etter stasjonsmester Ellingsen var innom Krøderen stasjon i sommer. Hartvig var sammen med sin farfar Trond Hellum hvis farfar igjen var stasjonsmester Ellingsen.

Hellum forteller at da hans farfar Ellingsen gikk av med pensjon i 1952 ble hans farmor Dagmar ansatt som ekspeditør på Morud stasjon som på den tiden hadde mye med Magnesittverket å gjøre. Det som var litt spesielt var at stasjonsmesterarbeidet ble utført av ex stasjonsmester Ellingsen, mens kona Dagmar kunne ta seg husarbeidet. Sånt var bare mulig i «gamle dager».

Driftsbestyreren oppsummerer

Av Henrik B. Backer

Årets sesong

Denne sesongen bød på flere utfordringer enn vi er vant til, men som ble løst på en god måte takket være god vilje og gjennomføringsevne. Siste kjøresøndag måtte vi dessverre innstille på grunn av nedbør og flom flere steder langs banen. En stor takk til Per Martin Kjeldaas som fikk varslet om at det rant vann i sporet mellom Grina og Gubberud. På den måten fikk vi tid til å undersøke utsatte steder langs banen, varsle videre og beslutte at kjøringen måtte innstilles. Og vi greide til og med å kontakte de fleste som hadde kjøpt billetter til dagens tog og arrangementer. Det synes jeg er flott

Mye usynlig arbeid legges ned

Svært mye av alt det arbeidet som legges ned på Krøderbanen er det ikke så mange som legger merke til. Det gjelder alt fra sporet, bygningene, det rullende materiellet, fremføring av tog og ikke minst alt som skal forberedes og ryddes opp etter en kjøredag eller et arrangement. Men alt som gjøres er viktig for at vi skal kunne formidle Krøderbanens historie og en reise tilbake i tiden. Og ser vi på alt det som blir gjort, og sammenligner med hvordan det var for noen år siden, ser vi at vi beveger oss fremover. Gradvis blir sporet i bedre stand, bygningene forbedres

med nye tak og takrenner, på Snarum er det blitt drenert rundt stasjonsbygningen og en helt ny plattform med rekkverk er på plass. Lokomotiver og vogner blir vedlikeholdt og blir bedre enn de var før. Det er viktig å legge merke til og sette pris på alle fremskrittene vi gjør. Da blir det lettere å bli motivert til alle utfordringene som venter på oss. Og vi må ikke glemme at alt vi gjør bidrar til mer kompetanse, som igjen gjør oss i stand til å gjøre mer. Det er viktig å holde fokus på dette, så vi kan bidra til en positiv spiral for det vi driver med.

Vis respekt for hverandres kompetanse

For at vi skal trives er det viktig at vi ser og verdsetter hverandre. Og for at det ikke skal bli friksjon i samarbeidet mellom oss er det viktig å respektere hverandres kompetanse, roller og ansvar. Dette kan av og til være utfordrende. Men det er bestandig bedre å snakke med hverandre fremfor å snakke om hverandre. Og så blir vi bedre kjent med hverandre og det blir lettere å samarbeide. For vi er alle viktige for at vi skal kunne sikre og bevare Krøderbanen som kulturminne. Hva vet du om de andre på Krøderbanen og hva de driver med når de ikke er der? Ikke vær redd for å spørre eller vise interesse. Kanskje har man andre felles interesser og hvor man møtes?

Arbeider i verkstedet framover

I verkstedet skal det jobbes med flere ting gjennom vinteren. For å utnytte plassen i verkstedet og de ansatte og frivillige best mulig, har BM og NJK snakket sammen om måter vi kan samarbeide på for å bli mer effektive. Dette er spennende og kan bidra til at vi kan oppnå mer, enn når vi driver med hver våre prosjekter hver for oss. Dette vil kreve at prosjektene og arbeidene som skal utføres må beskrives veldig grundig. Da kan vi enten jobbe på ting sammen, eller at vi tar hånd om ulike deler av et prosjekt hver for oss. Her vil det bli veldig viktig med god kontakt og koordinering for å lykkes. Men det er en utfordring vi ikke kan la være uprøvd og i verste fall lærer vi et og annet av å forsøke.

Huggehelger

I oktober blir de tradisjonelle huggehelgene gjennomført. Dette er arbeid som er nyttig, men også veldig sosialt og hvor vi kan bli bedre kjent. Så bli gjerne med på dette!

Spøkelsestog

I høst prøver vi også noe nytt. Det er spøkelsestog mellom Krøderen og Kløftefoss, som kjøres lørdag 21. oktober. Det er noe vi aldri har forsøkt tidligere og hvor vi er spente på hvordan oppslutningen vil bli.

Juletog 2023

Det legges opp til kjøring av juletog i forbindelse med julegrantenningen første

søndag i advent. Vi ser også på mulighetene til å få til kjøring mellom Vikersund og Sysle en lørdag i desember. Men her er mye usikkert, blant annet fordi vi er usikre på om vi har godt nok utstyr til å holde banen åpen hvis det faller mye snø. Men dette vil vi komme tilbake til senere

Takk for at du bidrar til å ta vare på Krøderbanen!

Bahnreisen Sutter besøkte Krøderbanen

Av Juliane Glienke Berge

Onsdag den 6. september fikk vi på Krøderbanen besøk av Bahnreisen Sutter. Disse kom fra Hinterzarten, i nærheten av Freiburg, sørvest i Tyskland. Gruppen besto av 33 reisende, i all hovedsak honnører og reiseleder Gregor Sutter.

Dagen startet med baguetter utenfor stasjonen siden vi hadde veldig fint og varmt vær.

Etter et kjapt måltid i solen startet turen med lok 225 og vognene 65 og 18836. Gjermund Hansen var lokfører, mens Kristian Nøkleby stilte som fyrbøter. Togfører var Odd Arne Lyngstad. Guidingen ble foretatt av tysklandsvenn Olaf Bjertnes som fikk veldig gode skutts mål for å ta det hele på tysk.

Turen gikk først til Snarum med et kort fotostopp underveis. Tilbake stoppet vi på Kløftefoss hvor de fikk se verkstedet og området rundt. Egentlig skulle reisen gått tur/retur Krøderen/Vikersund, men på grunn av skadene som kom av den heftige nedbøren tidligere, kunne vi ikke kjøre lengre enn til Snarum.

Selv så var jeg så heldig å få være med i førerhytta under hele overfarten. Dette synes jeg var veldig gøy og ikke minst lærerikt. Så takk til Gjermund og Kristian for det!

Område regulering i tettstedet Krøderen

Områderegulering for tettstedet Krøderen

Krødsherad kommune har satt i gang områderegulering for tettstedet Krøderen. Første ledd er å lage et planprogram for hva som skal utredes videre. Dette er sendt på høring og driftsgruppen sender sine merknader gjennom Buskerudmuseet.

Til planprogrammet vil driftsgruppen uttale:

NJK driftsgruppen som er trafikkoperatør på Krøderbanen er glad for at kulturminnet Krøderbanen skal vies oppmerksomhet i det videre planarbeidet.

Driftsgruppen støtter forslaget om å revurdere dagens regulerte veiløsning for fv 2894 (Vestsideveien). Selv om det er en planovergang mellom Coop-butikken og Vestsideveien benyttes planovergangen ved Krøderen stasjon i vesentlig grad.

På trafikkdager med mange besøkende i og rundt stasjonsområdet kan veitrafikken være en sikkerhetsrisiko. Spesielt ved ut- og innkjøring av tog samt ved skifting av materiell på stasjonen representerer veikryssingen en risiko selv om hastigheten for veitrafikken er satt ned til 40 km/t. På de dager Krøderbanen har korrespondanse med MS Kryllingen må de reisende følge fylkesveien som ikke har fotgjengerfelt ned til Krøderen brygge.

Fylkesveien kan vurderes som et «fremmed element» i kulturminnet Krøderbanen som er fredet etter kulturminneloven, og en annen veiløsning vil åpenbart styrke det helhetlige kulturmiljøet med sjøfront og park.

NJK Krøderbanen støtter også forslaget om å utrede en fjordpromenade. I dag opplever Krøderbanen at publikum krysser jernbanesporene for å komme til den såkalte «Stasjonsekra» med bade- og aktivitetsplass.

Så kom regnet – det «bøtta» ned

Krøderbanen greide seg bra gjennom uværet «Hans» som traff sør Norge i begynnelsen av august måned.

Det ble bare noen mindre skader på Krøderbanen som raskt ble utbedret. Se bilde fra km. 112 og av veien ved Gråbekken.

Under den siste kjørehelgen, 28. august, kom betydelig mere regn og banens ledelse med museumsbestyrer, banemester og driftsbestyrer besluttet at trafikken måtte innstilles. Det var en god beslutning for sporet hadde blitt skadet på flere steder.

Søndag 28. august fikk driftsbestyrer Henrik B. Backer tidlig om morgenen en melding fra Per Martin Kjeldaas med bilder av utvasket spor mellom Grina og Gubberud. Han hadde vært ute og sett til hestene sine og oppdaget at ikke alt var som det skulle. Han skulle til Sverige og kunne ikke engasjere seg mer.

Henrik skriver til KrøderbaneNytt:

Jeg reiste straks ut og sjekket, og fikk varslet Krøderen stasjon om at sporet ikke var farbart. Togeekspeditør (TXP) Solveig Andersen hadde allerede blitt varslet av Elisabeth Ruud om at det var mye vann i sporet ved tunnelen. Jeg fikk deretter varslet banemester Jan Erland Asbjørnhus, museumsbestyrer Rudi Austheim og billettekspeditør (BLX) Anders Linnerud.

Jeg fikk med meg lokfører Odd Arne Lyngstad og vi dro med skinnetraktor til tunnelen. Det viste seg at det var så mye vann i sporet ved tunnelen og at det var bare å glemme å kjøre tog.

Banemester Jan Erland Asbjørnhus kom så fort han kunne, men ba om at jeg i mellomtiden fikk sjekket kulverten for Gråbekken i Tarmen. Der rant det friskt, men utbedringene han hadde gjort for veien ved siden av bidro til at veien ikke var blitt vasket helt vekk.

*Uværet «Hans» vasket ut sporet ved km ca. 112. Dette ble raskt utbedret slik at togene gikk som normalt igjen helgen etter.
Foto: banemester Asbjørnhus*

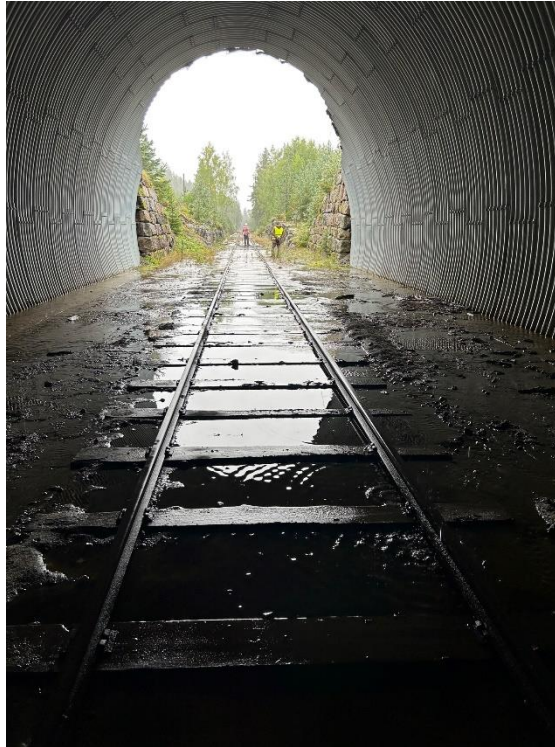
*Nå var det godt med litt regn...
Mellom Grina og Gubberud søndag 31. august
Foto: banemester Asbjørnhus*

Gråbekken i Tarmen. Den forårsaket som kjent en stor jernbaneulykke i 1907. Kulverten under jernbanen ble utbedret for noen år siden, men rørene som gikk under lokalveien hadde ikke kapasitet til å ta unna de store vannmassene som kom under uværet «Hans» Det måtte tas hull på veien for å føre vannet unna.
Foto: Asbjørnhus

Ved tunnelinngangen mellom Kløftefoss og Krøderen 28.08.23. Foto. Backer

Mye vann i tunnelen mellom Kløftefoss og Krøderen.
Foto: Backer

Takk for innsatsen

Av Jim Hagen Warp og Jonas Brenli

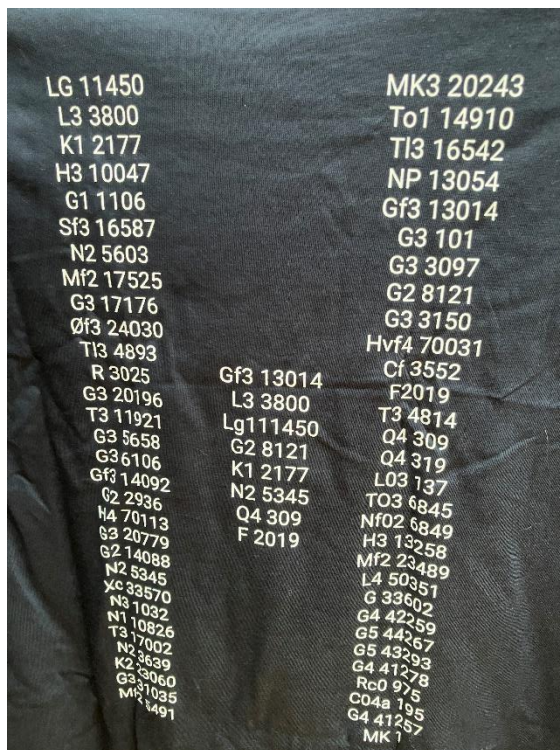
På vegne av Tjenestekontoret så vil vi takke alle som ha bidratt i år i forskjellige stillinger på Krøderbanen. Sesongen i år begynte med diesellok pga av varme og tørke og avsluttet med innstilling pga for mye vann og regn. Noen av Tjenestene på Krøderbanen er vanskelige å dekke opp og noen er lettere som sikkert noen har sett på listen som sendes ut, men alt i alt så har vi fått kjørt tog som er vår hovedoppgave om sommeren.

Og en liten ting!!!! rollen som Tjenesteansvarlig er fryktelig krevende og er kanskje den nest vanskeligste oppgaven på Krøderbanen det kan jeg og Jonas skrive under på.

På vegne av Tjenestekontoret ønsker vi alle en riktig god rest av 2023 og hopper in i 2024 med ny guts og kjøring.

Med vennlig hilsen
Jim Hagen Warp og Jonas Brenli.

**40 år med godsvogner som
spesialinteresse -
Per Kjeldaas markerte dagen
og ble overrasket med ekstratog**

Per Kjeldaas fikk av familien sin en T-skjorte der alle godsvognene han sammen med andre har restaurert er nevnt med typebetegnelse og vognnummer. I alt 60 vogner.

Krøderbanen er internasjonalt kjent for sin samling av godsvogner. Det er godsvogner av

alle typer og den eldste er fra 1892 (G1 1106).

Per ville markere at han har vært på Krøderbanen i 40 år og han inviterte de han i disse årene har hatt mest med å gjøre. Han ville gjøre stas på sine samarbeidspartnere med togtur og lunsj ombord. Men i det skulde hadde noen ved Krøderbanen årsgodkjent 7 godsvogner og fyrt opp damplokomotivet for å kunne kjøre et «skikkelig» godstog til ære for Per.

Godsvogn Per taler til forsamlingen på Snarum stasjon

Per har vært en pådriver og han har vært flink til å snuse opp gamle godsvogner på jernbanen rundt omkring, og fått vognene brakt til

Krøderbanen. Lokstallen på Ski var lenge en god base for godsvognrestaureringene.

Før avgang holdt Per en tale der han takket hver især for innsatsen. Spesielt nevner han mekanikeren Tom Erik Hagen på Koppang som har laget ulike deler til godsvognene. Det var på den tiden det var mulig å sende tjenestegods (fraktfritt) på jernbanen, og utallige sendinger ble sendt med toget mellom Ski og Koppang. Tore Strangstad fra Lillehammer fikk takk som mentor når det gjelder fargevalg.

Roar Stenersen fra Jernbanemuseet ga Per gode skussmål. Det var ingen betenkeligheter med å gi økonomisk bidrag til godsvognavdelingen. Midlene ble utnyttet optimalt og det var en særdeles god prosjektstyring.

På Snarum stasjon fikk Per overrakt fra familiens unge representant, Inger Sofie, en T-skjorte med alle godsvognnumrene på ryggen som han har vært prosjektleder for.

Det sies nå at Pers sønn Per Martin skal føre fars arbeid videre. Som vi vet står de fleste av godsvognene utendørs og forfallet truer.

Takk for at jeg som tidligere driftsbestyrer fikk være med på denne markeringen. Jeg legger til at Per og jeg satt lenge sammen i driftsutvalget.

Dagfinn Lunner

Notiser fra driftsutvalget

Opplæring:

- En fyrbøter er godkjent
- Tre bremseprøvere er godkjent
- To TXP-kandidater er i gang med overgangskurs

Godkjent til å utføre årskontroller:

Egil Sandal skal føres på listen over personer som er godkjent til å utføre årskontroll på rullende materiell; vognteknisk, bremses og trekkagregater.

Trafikkstatistikk:

Det er noe færre reisende enn i 2022, noe av dette antas å være på grunn av at i 2022 delte Krødsherad og Modum kommuner gratisbilletter til en del av sine innbyggere

Diverse værforhold har preget trafikkdager gjennom sommeren, både flom og skogbrannfare. En søndag måtte det kjøres med dieseltraktorer på grunn av en smelteplugg som hadde røket på damplok 21b 225.

Fra gammel tid Lokale nyheter for 100 år siden

Norges Statsbaner.

(Krøderenbanen.)

Fra og med søndag 15 ds. inn-til videre er stoppestedene **Morud** og **Kløtteloss** (Ramfoss) paa Krøderenbanen ikke betjent paa søndage. (Paa helligdage som faller utenfor søndage er de betjent som nu).

Billettsalg og ekspedisjon av reisegods for trafik fra nevnte steder besørger da av vedkommende togs konduktør.

Der anvendes rullebilletter og ekspedisjonen av reisegods skjer ved jernbanefrimerker.

Billetter utstedes og reisegods ekspederes bare til ekspedisjonssteder innen strekningen **Vikesund—Krøderen**. Reisende til stasjoner bortenfor **Krøderen** maa gjøre omkjøp av billett og omekspedere eventuelt reisegods i Vikesund.

Reisegods til de nevnte steder, som ikke avhentes straks ved togets ankomst medtas til nærmeste betjente stasjon.

Fra og med nevnte dato innføres denne ekspedisjonsmaate alle dage for den ubetjente holdeplass **Hære** paa samme banestrekning.

Drammen 10. 1923.

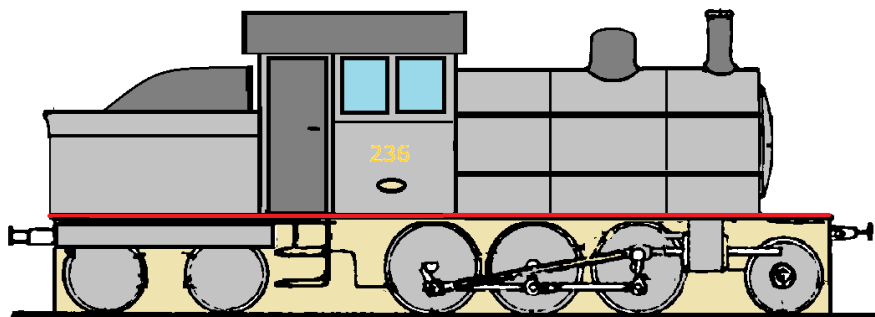
Distriktschefen.

Venneforeningen tar initiativ til aktiviteter for barn på
Krøderen stasjon
Et lekelokomotiv er under prosjektering

Av Ola Ingvoldstad og Ulf Ørbeck

Krøderbanens Venner jobber i en tidlig fase av å få istand et leke lokomotiv i tre i parken på Krøderen. Loket er tenkt å ligne på lokomotiv nr. 236 og være ca. 4 meter langt. Det er tenkt at barn mellom ca. 5 og 10 år skal kunne klatre rundt hele loket, være i styrehuset og på tenderen og krabbe inni dampkjelen.

Nedenfor vises den aller første enkle tegningen av hvordan det kan se ut. Det kommer ny rapport når vi kommer et skritt videre. Vi vil gjerne ha detaljer til styrehus, skilter etc. dersom det finnes. Alt fra vannkran til instrumenter er av interesse.

Den gang vi fikk jernbanetelefon på Kløftefoss

NSB Dm distrikt godkjente i 1971 at NJK kunne få ringesignal over jernbanens telefonnett på Krøderbanen. Dette er i dag er i museets eie.

NORGES STATSBANER
DRAMMEN DISTRIKT
Distriktsjefen
Postadr.: Drammen
Telefon: 83 77 80

Bilag (antall)

Norsk Jernbaneklubb
Postboks 1492
Vika

OSLO 1

Deres ref. og datum
1.11.71

Eget saknr. og ref.
278/0/6 JM

Datum

5.11.71

Sak

JERNBANETELEFON PÅ KLØFTEFOSS

Under henvisning til anmodning i ovennevnte brev, meddeles at det nå er satt opp telefonkontakt (i linje 215) på det sted hvor klubbens losjivogn er plassert på sidesporet v/Kløftefoss. Oppringningssignalet til telefonen er en lang to korte og en lang (— . . —). Samtidig er satt opp et telefonapparat (brukt) av nyere type inne i vognen, tilkopledd ledning med støpsel. Dette apparat må brukes når forbindelse ønskes da det har den riktige tilpasningsmotstand. Omtalte apparat fra Oslo distrikt må således ikke brukes. For øvrig går man ut fra at gjeldende bestemmelser om bruk av omhandlede telefon følges, herunder at klubbens telefonsamtaler må vike når NSB har behov for vedkommende telefonlinje.

./ Den tilsendte nøkkel til losjivognen følger vedlagt tilbake.

For distriktsjefen

Ola Ingvoldstad